NEDJELJA

21664

Dok ovo čitaš razmišljaj!

Pročitaj do konca!

Čitaj i ponovno one odlomke koji ti koriste!

Podvuci! Zapamti!

Obnavljaj češće sjećanje na to!

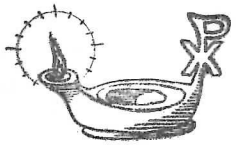

Izdao Nadbiskupski Duhovni Stol Zagreb, Kaptol 31. Imprimatur br. 2240/64 od 30. VI 1964. Odgovara Marijan Radanović, Karlovac, Dubovac br. 1. Tisak »Plamen« Sl. Brod.

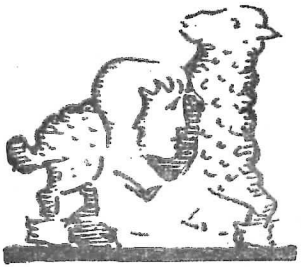

Nedjelja

Svi je priželjkuju ... Cijeli tjedan po malo na nju mislimo ,,, Posebno mi kršćani! I, doista, treba nam. Bez nedjelje ne bismo izdržali! Ni fizički ni duševno!

Iako je čovjek stvoren za rad kao ptica za lijet, ipak baš sedmi dan je nužan za odmor. Inače bi klonuo.

Nedjelja će razbiti jednoličnost radnih dana i davati opet nove svježine ljudskom životu.

Nedjelja ima i veliko socijalno značenje. Dok su preko tjedna članovi mnogih obitelji tako rastepeni, da se jedva na koju minutu vide preko dana, dotle će ih nedjelja opet sve okupiti oko zajedničkog obiteljskog stola.

Nedjelja ima veliko značenje. ovjek će obnoviti svoje duhovne snage, opet se više sabrati i kršćanski orijentirati i ojačati za životnu borbu.

Kakva nedjelja — takva smrt — takva vječnost!

O, da nam je dobro provesti naše nedjelje i blagdane. mi bismo se svestrano obnovili! Da i Tebi nedjelja bude na duhovnu i tjelesnu okrepu, tvojoj kući na sreću i tvome narodu na korist — zato je i napisana ova knjižica.

ZASLUŽIO SI — POTREBNO JE

Nakon šest napornih radnih dana zaslužio si nedjeljni počinak. Ne samo zaslužio, nego to je i neophodno potrebno, da uzdržiš zdravlje u dobroj kondiciji.

Noćni počinak nadoknađuje gubitak sila u radnom danu. Pomanjkanje noćnog počinka često vodi do prerane smrti. Ali samim noćnim počinkom ne nadoknađuje se sav gubitak. Prof. dr Niemeyer iz Leipziga dokazivao je pomoću raznih pokusa, da nam je nakon rada od šest dana potreban za počinak cijeli sedmi dan, ako hoćemo da potpuno nadoknadimo radom izgubljene tjelesne sile.

To je i najopćenitije iskustvo gotovo svih naroda, pa zato upotrebljavaju sedmi dan za počinak. Eksperimenti da to bude deseti ili peti dan, nisu uspjeli.

Pa budući da je od svih zemaljskih dobara najveće zdravlje, onda je najrazboritije tako uređivati svoj život da se zdravlje ušćuva u što boljem stanju. Koja bi dakle bila korist, ako bi nedjeljnim radom mnogo privređivao, kad ćeš to sve skupa platiti svojom tjelesnom i duhovnom klonulošću.

A kao kršćanin znadeš da Ti i tvoj Stvoritelj koji nas poznaje bolje nego mi sami, zapovijeda počinak na sedmi dan.

Da potreban Ti je i zaslužio si nedjeljni odmor!

Ti, radniče, koji si marljivim rukama cijeli tjedan radio čekićem, lopatom, pilom i drugim alatom.

Ti, vrijedni i dragi poljodjelče, oraču, sijaču ... bez kojega bismo svi gladovali ... Ti, koji si premoren od rada osobito u ljetnoj sezoni zaslužio si nedjeljni odmor, i potreban Ti je.

Ti, vrijedni stolaru, kovaču, zidaru, staklaru, klesaru, tesaru, soboslikaru ... itd. i svaki član raznovrsnog obrtničkog zvanja, koji nerijetko radiš od rana jutra do kasne večeri ...

Ti trgovče, koji si neumorno i susretljivo dvorio i dosadne mušterije ...

Ti daktilografkinjo, koja si sjedila satima i satima za pisaćim strojem do očite iznemoglosti ...

Ti blagajniče, koji si cijeli tjedan u ciframa i radiš u odgovornoj službi s milijunima ...

Ti vrijedna domaćico, koja držiš tri ugla kuće ... i svaki dan prva ustaješ i zadnja polaziš na počinak ...

I ti intelektualni radniče svake struke, koji si istrošio svoje snage napornim umnim radom ...

Da, svaki, svaki koji je cijeli tjedan radio i umorio se, ima pravo i potrebu za nedjeljni odmor.

ZABRANJENI POSLOVI

Nedjeljni počinak nije samo savjet i pravo nego i dužnost koju nam sam Bog zapovijeda. Nespojivi su sa nedjeljnim počinkom, pa zato i zabranjeni ovi poslovi:

Poslovi oko obrađivanja zemlje (oranje, kopanje, sijanje žetva, kosidba, sječa ...)

Poslovi oko podizanja zgrada (voziti, cijepati, zidati i drugo).

Poslovi po tvornicama i obrtničkim radionicama (varenje, kovanje, šivanje, tiskanje, tkanje i sl.)

Javno trgovanje na određene dane, tjedni mjesečni ili godišnji sajmovi ...

Kratkotrajan posao nije težak grijeh, ali težački posao kroz dulje vrijeme (po prilici preko 2 sata) težak je grijeh.

..... ISPRIČANI .....

Uvažuju se opravdani razlozi, te se dopušta nedjeljom posao u ovim slučajevima:

Zbog vlastite potrebe ispričani su:

Siromasi koji moraju sebi zarađivati svagdanji kruh.

Podložnici (sluge, žene, djeca, namještenici), koji se moraju podvrgavati tuđoj zapovjedi, a ne mogu toga stanja izmijeniti bez velike svoje štete.

Seljaci kad zbog nagla nevremena moraju spremiti usjeve s polja ili na livadi (Dakle ne smiju kositi, ni suho sijeno voziti kući, kad je lijepo vrijeme nedjeljom!)

Vrtlari, kada zbog suše moraju zalijevati povrće.

Radnici, pomoćnici (ce) koji inače nemaju vremena da sebi i svojima krpaju, šiju, peru, obrađuju vrt i sl. Razumije se, ako doista nemaju vremena radnim danom.

Zbog tuđe potrebe ispričani su:

Obrtnici, napose krojači i cipelari, kad im valja dovršiti odijelo, naručeno za vjenčanje ili za sprovod, a nisu ga dovršili radi nekog nepredviđenog razloga.

Vatrogasci, vodoinstalateri, električari, krovopokrivači itd. kad radi požara, bombardiranja, potresa i sl moraju pružiti brzu pomoć.

Svi koji bližnjemu pomažu u nuždi i ublažuju tuđu bijedu, bilo da se radi o pojedincu ili zajednici (voze drva, šivaju odjeću, spremaju hranu itd.). Dakako u ime kršćanske ljubavi, a ne za plaću.

Pitanje gradnje kuća.

Danas na veliko privatnici nedjeljom grade kuće. Kažu da ne mogu radnim danom skupiti ljude ... Ako je velika

potreba, te su bez stana, moraju iz staroga iseliti, a nemaju kamo, može se dopustiti taj posao, ako je doista radnim danom nemoguće sve svršiti. — Ali u takvom slučaju savjesni kršćanin traži dopuštenje za to od svoga župnika, te sa svojom radnom ekipom dođe ujutro k ranoj sv. Misi, a onda ide na posao. Neka se po mogućnosti odabere onaj posao, koji je manje uočljiv i manje bučan — jer nedjelja je.

Dobro razlučujmo stvari, da ne bude zlorabe. Mora postojati stvarna neodgodiva potreba. Nije stvarna potreba ako netko radi i radi samo da što više stekne, pa i više no što mu je potrebno za život.

Mi kršćani nedjeljom ne radimo

Zašto

— Zato, jer trebaš odmora i preskupo bi platio nedjeljni rad. Što će nam sve zemaljsko, ako smo izgubili zdravlje?!

— Zato jer trebaš vremena za svoju duhovnu higijenu, okrepu. Bez toga se čovjek zapusti i oda razvratnosti, od čega će stradati i obitelj.

— Zato, jer to Bog zapovijeda! Težački poslovi onemogućuju sabranost i zajedničko štovanje Boga i u očitoj su suprotnosti sa svetačkim raspoloženjem.

— Zato, jer to traži tvoj socijalni obzir prema obitelji, zajednici. Zar ni nedjeljom, da te djeca ne mogu imati u svojoj sredini?! Jedan mali reče: Ja tatu vidim samo nedjeljom. Ujutro, radnim danom, dok tata rano odlazi, ja još spavam, a kad se kasno na večer vraća s posla, ja sam već u krevetu, i tako tatu vidim samo nedjeljom.

— Pa i zato, jer je plod nedjeljnog posla veoma slab. Neće biti željenog ploda. Neće biti Božjeg blagoslova! Dobri sv. Ivan Vianej rekao je: »Znam dva puta da netko postane siromašan. To je, da krade i da nedjeljom radi!«

Da, uoči sam, gledaj život ... Netko radi, satire se i ne pravi razlike između petka i svetka ... Radi danju i noću ... Pa nabavi radio ... nabavi televizor ... nabavi električni štednjak ... pa auto ... ali što je to s njime? Pa to je rastrgan, rastrojen čovjek. Živci su popustili, nervoza u velikoj mjeri ... i sve skupa mu dosadi i dozlogrdi kraj svega toga posjedovanja on nije sretan ...

Sigurno si čuo pripovijedati, pa i od očevidaca, kako je za nedjeljni rad Bog sam na licu mjesta oskvrnitelja opomenuo da se sjeti kako je nedjelja Dan Gospodnji.

— Jedan, koji je nedjeljom uvijek radio, a nedjeljom se i prevrnuo s kolima, nedjeljom mu konj slomio nogu, pa još neke nesreće ... sam priznaje da ga je Bog kaznio. — Koliki s njive nedjeljom obrađivane nisu gotovo ništa odnijeli kući. — Ili oni, koji su od groma ošinuti ostali na sred polja — u nedjelju. — Ili kad kap udari nedjeljnog bogohulca ,da onda godinama ponavlja riječi koje daju znati radi čega je ta bolest, ta kazna.

— Nećemo raditi nedjeljom ni zato, jer je to sablazan velika sablazan ... Ako bi ti nedjeljom radio, time da bi i drugima dao poticaj da rade ... i sve bi se više širilo to oskvrnjivanje nedjelje ... Dakle ti bi pridonio tome, da se Božja zapovijed sve više krši. A kao kršćanin to ne mogu i neću.

Iz života onih, koji nedjeljom rade

Sam je pripovijedao. Iskreno. Otvoreno. On, po zanimanju stolar:

»Prije sam radio u svojoj radnji sa pomoćnicima svaki dan, pa i u nedjelju. Sve zato, da izradimo što više namještaja i pošaljemo na tržište, pa tako povećamo posao ... Ali nikako naprijed. Nego sve niz vodu ... Došlo je dotle da će mi prodati kuću na dražbi radi dugova.

Tada rekoh: POČNIMO DRUGAČIJE ŽIVJETI.

I počeo je iznova. Svaku subotu poslije podne bilo je spremanje radionice i do ponedjeljka u njoj ni maknuti. Mir, počinak. Nedjelja! Obvezatno svi k sv. Misi. Svi ukućani, dok je prije radi posla to izostajalo. Čak, odlučio se i obavljao veliku devetnicu spasa na prve petke.

I dok on tako drugačije živi, njegovi poslovi počeše teći također drugačije. Riješio se duga. Financijsko stanje sasvim se normaliziralo. Čak, u dogledno vrijeme, prodao je staru kućicu, te kupio novu, daleko prostraniju, i tako je osjetio i on što to znači ne svetkovati, a što znači svetkovati nedjelju.

Čime ispuniti nedjelju?

— Odmori se više ...

— Veselo, u dobrom raspoloženju i duhu, razgovori se, pročavrljaj sa svojom obitelji ... zanimajte se jedni za druge ...

Nije zabranjen izlet, vama pogotovo, koji ste uvijek u zatvorenoj prostoriji — van u divnu Božju prirodu ... bolje nego opet u zatvorenu prostoriju plesne dvorane.

— Posjetite znance, prijatelje, rodbinu. — Posjetite bolesnika! Razveselite ga!

— Učini koje dobro djelo milosrđa. Zasjat će tvoje oko od radosti kad otreš suzu s lica bolnih.

— Pročitajte nešto dobro.

— Nećemo reći da je zabranjeno prisustvovati kojoj utakmici.

— A iznad svega kršćaninu će nedjelju ispuniti, posvetiti, zasladiti njegova Crkva sa sv. Misom.

JEDAN APEL

Dragi čitatelju! Upućujem ti jednu usrdnu molbu. Kao prijatelj prijatelju! Kao brat bratu! Nemoj raditi nedjeljom dok god nije neodgodiva velika potreba!

Radije da se dulje vuče gradnja nego da se radi nedjeljom. Radite subotom, ako možete i hoćete do pola noći, ali u nedjelju — počinak. Imajte povjerenja! Uzdajte se u Boga!

Molim vas uljudno majstori svake vrste, (stolari, kovači zidari klesari limari ... nedjeljom ostavite zatvorene vaše radionice.

Molim vas dragi poljodjelci, u ime Božje zapovijedi, ostavite nedjeljom na miru vaša polja oranice, sjenokoše, vinograde, šume ... Sjekire i kose, plugove i brane, strojevi i vozna sprega ... sve neka miruje.

Krojačice ostavite Vaše šivaće mašine, dosta je bilo šest radnih dana.

Preko tjedna radite kao marljive pčele, a nedjelja = nedjelja. Ne traži na laku ruku isprike za posao, nego traži rješenje kako da svetkuješ.

Ne pozivaj drugoga na zabranjene poslove nedjeljom. Poštuj tuđu savjest!

Ako te tko pozove na težački posao nedjeljom, molim te, ne daj se! Ponudi se za drugo vrijeme, za drugi dan ... ali sada nemoj, ako nije neko veliko dobro u opasnosti. Uljudno, ali energično odbij.

Dajte svima dobar primjer!

Gospodari, poslodavci! Nedjeljom ne zapovijedajte težačkog posla. Imali biste dvostruki grijeh. Omogućite svima u kući neka osjete da je nedjelja ... Treba im slobodnog vremena za odah i odmor i za njihove vjerske dužnosti.

Ne bojte se štete u Vašem gospodarstvu radi svetkovanja. Samim našim silama bez Božje svemogućnosti mi ne možemo ni jedno zrno pšenice izvući iz zemlje da naraste i donese plod. Pa kad je Gospodin Bog onaj, koji daje rast i plod — uzdaj se, uzdaj se, da ćeš bolje proći, ako Njega slušaš, Njega koji je svemoguć i dobar.

Dajmo nedjelji svetački ugođaj! Uređene sobe, dvorišta i ulice čiste, uredno odjevena čeljad, mir na poljima i u tvornicama, sve nek govori svojim izgledom: N e d j e l j a j e, dan posvećen Gospodaru svega!

ISPLATI SE

- Ako obdržavaš nedjeljni počinak, imat ćeš više energije kroz cijeli tjedan, pa tako odmoren i u manje radnih sati možeš učiniti više nego umoran u više radnih sati.
- Sačuvat ćeš dulje zdravlje i život.
- Dat ćeš dobar primjer svojoj okolini, osobito ukućanima. A na to si dužan!
- Osjetit ćeš, da si čovjek, stvoren za nešto više, a ne samo da budeš upregnut u dnevni posao kao stroj bez odaha.
- Računaj na Božji blagoslov! Bog te neće zapustiti!
- Moći ćeš? i za druge dobro djelovati — djelima kršćanske ljubavi!
- Tvoja obitelj bit će sretnija zadovoljnija.
- Moći ćeš pribivati sv. Misi i pobinut se više za svoje duhovno dobro, za mir svoje savjesti. A mirna savjest — najveće blago!

Centar Nedjelje

Nekima je nedjeljom veoma dosadno. Vrijedni su, pa kad ništa ne rade ... upravo ih nervoza hvata ... kad gledaju lijepo vrijeme, a oni da budu besposleni ... Neki si krate čas kartama, drugi uz čašu, treći uz razgovor ... kako tko ...

Uz mnogo toga čime se može dobro ispuniti nedjelja mi kršćani imamo nešto veličanstveno, što nedjelji daje divnu puninu i smisao. Imamo nešto centralnoga, ne samo u nedjeljnom danu, nego i za cijeli tjedan. Koji je to CENTAR NEDJELJE I CENTAR TJEDNA?

To je sv. Misa. Od tog čina nema većeg događaja na svijetu. Dakako, i najvrijednija stvar izgleda bezvrijedna onome koji je ne razumije. Treba i sv. Misu razumjeti!

Žao mi je onih što stoje kao ukopani negdje na dnu crkve... i tu im je tako dosadno, pa mislima plove daleko, daleko ... Stoje skoro kao zarobljenici ... čekajući čas da Misa svrši što prije.

O kad bi poznavali sv. Misu, kad bi znali smisao tih obreda i sadržaj molitava, kakovo bi to bilo vrelo pobožnosti. Ne bi im bilo predugo, nego prekratko vrijeme;

---

sv. MISA

Što se tu događa? Za lakše razumijevanje evo jednog događaja iz života uzornog svećenika o. Mateja Croley.

»Pozvali su me, da čitam sv. Misu u privatnoj kapeli neke odlične obitelji. Članovi te obitelji htjeli su pozvati na moju Misu nekoga svoga poznanika, framasuna, nevjernika, koji nikada nije prekoračio prag crkve.

Kad sam, obučen u sveto ruho, izlazio na oltar, ugledam pred sobom čovjeka kako stoji prekrštenih ruku, a uza nj sa strane dva gospodina, koji su pobožno klečali. Kao ono na Kalvari, samo obrnuto: Ondje je Isus među zlikovcima a ovdje zlikovac među dvije dobre duše.

Počne svetu Misu, a onaj naš nadčovjek, baš kao da izaziva, uvijek na nogama. Za vrijeme Pretvorbe, nenadano, kao nadvladan od neke nadnaravne sile, pade na koljena, dok su se svi prisutni silno čudili, i gleda uprto prema oltaru, a oči su mu pune suza.

Što se bilo dogodilo ...?

Kad je svršila Misa, zamoli da ga povedu k meni, jer je svakako želio govoriti sa mnom.

— Oče, veli mi, što se ono radili u ovoj dvorani?

— Što sam radio? Pa čitao sv. Misu.

— Što je to Misa?

— Oprostite; jeste li vjernik?

— Ne, ja ne vjerujem.

— Vidite gospodine, čovjek je bio sagriješio a Bog, da mu pribavi oproštenje, poslao je na zemlju svoga božanskog Sina, koji je propovijedao svoj nauk potvrđujući ga naj-

većim čudesima, a onda ga uhvatiše njegovi neprijatelji pogubiše na križu u najvećim bolima i mukama.

— **Ali što to ima veze sa Misom?**

— **Misa je to, ništa drugo nego to: obnavljanje Žrtve,** koja se prikazala na Križu za naše spasenje.

Framasun me je gledao kao izvan sebe od čuda.

— **Onda mi kažite, tko je ono bio došao mjesto vas?**

— **Ne razumijem vas.**

— **Najednom, kad ste ono pozvonili zvoncem (kod pretvorbe i podizanja-, vas je nestalo, a na vaše mjesto stupio je neki drugi gospodin veličanstvena lica, ali žalostan, tako žalostan i sav prekriven ranama. Raskrilio je ruke, a iz ranjenih ruku tekla je krv, koja je kapala u onu ... čašu od kovine, koja je bila na oltaru.**

— **U kalež?**

— **Da, u kalež. Nikada nisam vidio dirljivijega i milostivijega prizora i osjećao sam kako sav drhćem pred njim. Kad je prošlo neko vrijeme (poslije svećenikove Pričesti), njega je nestalo, a Vi ste se vratili na svoje mjesto. Recite mi, tko je ono bio?**

— **Bio je Isus! Isus bičevan od svojih neprijatelja. Isus okrunjen trnjem. Isus sav pokriven ranama i krvlju, Isus pribijen na drvo križa, Isus, koji je umro za naše spasenje, Isus, koji Vam želi dati svoje oproštenje i svoju ljubav ...**

I tako ovaj bijedni griješnik, obraćen tim velikim čudom pao je skrušen pred noge Božjega sluge i očistio dušu po sv. Ispovijedi i okrijepio se sv. Pričešću.

***

Držim, da je stvar razumljiva:

U Misi se obnavlja pretvorba kruha u Tijelo Kristovo i vina u Krv Kristovu — kao i na zadnjoj večeri.

U Misi se obnavlja Isusovo prikazanje za nas, kao ono na Kalvariji na Veliki Petak, samo nekrvnim načinom tj. Isus sada više ne može trpjeti.

U sv. Pričesti stvarno dolazi Krist, naš Otkupitelj, pod prilikom kruha u našu dušu za naš spas.

TAKO JEST

Ja sam siguran, da je tako, jer je to riječ neprevarljivog Učitelja. I danas stoji neizbrisana u sv. Evanđelju. — Pa zašto uopće to ne bi moglo biti, kad znamo da i hrana, koju blagujemo, pretvara se u našu krv? Jer je Krist svemoguć, očito je, da je to moguće. — Od prvih početaka Crkva to najsvečanije ispovijeda, a i brojna čudesa to potvrđuju.

Što misli liječnik dr. Juge?

Dru Jugeu izgledalo je to nemoguće. Bio je bez vjere, dakle bez vjerskih predrasuda, nego naprotiv. Ali kad je ugledao gđu Augold u Lurdu (koja je po njegovoj konstataciji imala neizlječivi tumor u trbuhu) i vidio je zdravu iza blagoslova sa Presv. oltarskim Sakramentom, te nakon temeljitog proučavanja toga slučaja pao je ponizno pred Istinom i priznao Krista u Misi, u sv. Pričesti i udario je novim smjerom u životu — sa rasporedom: SVAKI DAN KOD SVETE MISE, SVAKI DAN PRIMA SV. PRIČEST I SVAKI DAN ČAK KAO MINISTRANT POSLUŽUJE KOD SV. MISE, on glasoviti liječnik dr. Juge.

Da, to je sv. Misa!!!

Važno je imati duboko uvjerenje o tome! Onda više neće biti poteškoća!

Naglasujemo; Sv. Misa nije običan obred, ceremonija, nije to samo pjesma, molitva, kretanje... to je tek okvir onog najvećeg događaja: BOG MEĐU NAMA, Bog za nas — kao najveći prijatelj!

Uživi se u zbilju: Kod sv. Mise susrećem se sa svojim Bogom! U sv. Pričesti najviše! Najuži kontakt, koji je moguć na ovoj zemlji.

Zašto da dolazim k sv. Misi?

— Da nije ništa drugo, baš ništa, nego samo da rečeš riječ pozdrava svome Spasitelju! Da Mu rečeš svoju odanost! Već ima smisla!

— Ali neću zaboraviti. Nije sv. Misa gledanje nekog filma ili kazališnog komada. Ne, sv. Misa daje obilne plodove.

— Ljudi, ne varajmo se, ja prema Bogu moram imati dobre odnose. Moja dužnost jest:

— Bogu se klanjati — Bogu zahvaljivati — Kajati se radi svojih grijeha — moliti za potrebne milosti...!

Ovo četvero traži se za svaku zdravu religioznost. A nigdje se to ne može tako provesti kao baš u sv. Misi, u zajednici s Našim vrhovnim Posrednikom Isusom Kristom.

Sve nas u sv. Misi potiče u tom smjeru: poklona, zahvale, kajanja i prošnje. Tim, dakle, izvršava svoju veliku dužnost u odnosu prema Bogu.

— Sv. Misa mi daje i velike pouke: poslanica, Evanđelje, molitve, propovijed sve mi to pomaže, da zauzimam ispravan stav i prema bližnjemu.

— Ali i milosti, tj. pomoć Božja ne izostaje onome, koji dobro pribiva sv. Misi. To je vrelo svih milosti.

— Također kao zajednica, kao društvo, zajednički time iskazujemo Bogu hvalu ...

— Sve je to dosta, da shvatim poziv na sv. Misu. Ali neću zaboraviti: Crkva je sasvim opravdano i zapovijedila pod teški grijeh: SLUŠAJ POBOŽNO SVETU MISU U NEDJELJU I U OSTALE ZAPOVIJEDANE BLAGDANE.

Belgijski je kirurg to shvatio. Svako jutro i radnim danom sa cijelom obitelji: suprugom i petero djece — svi k sv. Misi i sv. Pričesti. Na upit nekog našeg studenta, kako to, odgovorio je: »Kada Isusu nije teško silaziti svakog dana na oltar ...« Da, onda niti nama ne smije biti teško dolaziti k Njemu.

Tko je obavezan?

Na pribivanje sv. Misi nedjeljom i zapovijedanim blagdanom obavezan je svaki katolik, koji je navršio 7 godina života, pa dokle god može.

52 nedjelje u godini +

10 zapovjednih blagdana:

1) Bezgrješno Začešće BDM — 8. XII. — 2) Božić 25. XII. — 3) Nova godina 1. I. — 4) Sv. Tri Kralja 6. I. — 5) Sv. Josip 19. III. — 6) Spasovo — 7) Tjelovo — 8) Sv. Petar i Pavao 29. VI. 9) Velika Gospa 15. VIII. — 10) Svi Sveti 1. XI.

Ova zapovijed obavezuje pod težak grijeh. Propust dužne sv. Mise nije dakle neka sitnica. Manji je grijeh propustiti privatnu molitvu nego sv. Misu.

Ispričani od sv. Mise

Ne griješe, ako ne dođu oni kojima je to nemoguće ili skopčano s velikim teškoćama:

— Bolesnici, oporavljenici.

— Udaljeni preko jednog sata pješačenja (u slučaju nevremena i manje). Ako imaju prikladno prevozno sredstvo, dužni su doći i sa dvostruke udaljenosti.

— Radnici po poduzećima, u kojima se ne može posao prekinuti, ako su doista cijeli dan u poslu.

— Onima kojima bi iz polaska sv. Mise uslijedila velika šteta ili neugodnost.

— Majke s malom djecom, njegovateljice bolesnika koje ne mogu ostaviti a nemaju zamjene.

Siromasi koji nemaju najnužnijeg odijela.

— Ukućani kad bi polaskom na sv. Misu navukli srdžbu oca, muža, gospodara.

— Žene u zadnje vrijeme prije poroda.

Sve ovo ne spominje se zato da bi se lakše izbjeglo dužnosti, već da znadeš u stvarnim slučajevima prosuditi kada si ispričan.

I MUŽEVIMA DOLIKUJU SKLOPLJENE RUKE

SNALAŽLJIVOST za NEDJELJNU MISU

Nastoj ne tražiti isprike da izostaneš nego načina kako da dospiješ k sv. Misi. Evo nekoliko primjera.

***

Dobra, odlučna katolička djevojka. Nosila je velik teret briga za svoju obitelj. Neke nedjelje morala je otputovati, a vratit će se kući poslijepodnim vlakom. U njezinoj župi nema poslije podne sv. Mise. Nemaju niti svećenika. Kako će riješiti, dakle pitanje sv. Mise, kad dopodne nije prispjela? — Ovako je učinila: Sišla je stanicu prije vlaka, dakle u susjednoj župi. Bila je kod večernje sv. Mise, a tada preostatak puta od sata hoda — do kuće pješice. Umorna, ali dužnost je izvršena, a duša ojačana i rasvijetljena.

Uskoro nakon svršetka prvog svjetskog rata posjetio je službeno maršal Foch Ameriku. Svečano je dočekan taj pobjednik iz I. svjetskog rata. — U New Yorku su mu pokazali raspored svečanosti. On ih je proučavao. Tad napiše u prijepodnevni raspored opasku: »Ovdje jedna stanka od sat i pol za posjet velike sv. Mise«! Snašao se i usred vreve velikih svečanosti.

***

Radnik. Zaposlen je u noćnoj smjeni do 5 sati ujutro. Do kuće jedan sat hoda. Pješice. Nema druge mogućnosti. Oko 6 s. ujutro vidim ga u crkvi. Dakako, ponešto je umoran. Nedjelja je. No on čeka sv. Misu, koja počinje u 6.30 s. I sudjeluje kod cijele sv. Mise, da zatim pođe kući na dvostruko zaslužen počinak. I taj se dobro snašao.

***

U obitelji imaju petero djece. Najmanjemu svega nekoliko mjeseci. Sve je na brizi majke. Nema nikakve pomoćne sile. Otac radi i po noći, takva mu je služba. — Kako će ta obitelj moći stići nedjeljom k Misi? Ma je li to uopće moguće? Kraj tolike djece, jedno drugome do uha? — I-pak stizavaju svake nedjelje... Kako? prema prilikama. Nekad otac rješava stvar ovako: Svi urane: Opreme sebe i djecu ... i svi u auto, njih sedmero, budu kod sv. Mise. Ono najmanje majci na rukama... i po završetku Mise opet sve u auto i vraćaju se kući, sa sviješću da su izvršili svoju nedjeljnu dužnost.

***

Nedjelja ... Nalazimo se u jednoj kapeli. 8 sati. Crkvica dupkom puna. Među domaćima odmah se zapaža i nekoliko stranaca. Jedan gospodin i dvije gospođe. U rukama drže misale. Prate sv. Misu... Sv. Pričest! Oni dolaze k pričesnoj ogradi i primaju sv. Pričest. Vidi se, staložene su osobe, ali kojima srce kuca za Krista. — Tko su ti ljudi? Znamo samo toliko: Došli su iz Engleske na svadbu svojim rođacima. Dan prije zanimali su se kad je sv. Misa I nešto prije početka bili su tu. — Naglasio bih: iz svatova! Kako naši ljudi lako zaborave na sv. Misu u svatovima. A vidiš, kako oni misle na to i kako se dobro snalaze.

***

Snađi se i ti koji ovo čitaš! Nemoj na laku ruku reći: nemoguće je! Traži rješenja i redovno ćeš naći. Urani, ako treba! RASPOREDI dobro vijeme koje imaš! Zamoli za pomoć! Svi smo ovisni jedni o drugima! Uredi najnužnije dužnosti glede neodgodiva redovnog kućnog posla. Pomognite: jedan za sve, svi za jednoga! I ići će Ne žali truda! Uvijek ćeš biti sretniji s nedjeljnom sv. Misom nego bez

nje. Ako si vezan i na pašu, ne smatraj da je nemoguće dospjeti. Za dugih ljetnih dana, kad se vratiš kući, možeš dospjeti na poldanicu. Ako si malo umoran, pa u crkvi možeš sjediti. A duhovno ćeš se odmoriti. Ili, zamoli neka netko pripazi i tvoje blago, a ti ćeš, recimo, poslije podne njegovo. Ljudi smo, braća smo, kršćani smo. Pomažimo se!

Iza rada, odmora i športa ugodno je vidjeti mladiće i na koljenima.

Kako prisustvovati sv. MISI?

1. **Osobno** — svaki mora sam biti tjelesno prisutan. Vrijedi, ako si izvan crkve, jer ne možeš stati unutra, ali tako da odatle po mogućnosti pratiš sv. Misu.

2. **Pobožno** — Treba imati pravu nakanu da pratim sv. Misu i biti toliko sabran da zapazim barem glavne dijelove sv. Mise.

3. **Kod čitave sv. Mise** — Od prisutnih molitava do svećenikova blagoslova na koncu sv. Mise. — Zakašnjenje do prikazanja bio bi lak grijeh, ali ipak se još računa da je izvršio dužnost sv. Mise. Još veće zakašnjenje bio bi

teški grijeh. Dakako ako je kod druge Mise, ta mu se druga Misa uračunava za nedjeljnu dužnost.

Stupanj aktivnosti kod sv. Mise

1. Može se prisustvovati — samo tjelesno, bez nakane, da se prati sv. Misu.
   To je teško, dosadno, dugočasno i besplodno.
2. Može se prisustvovati tako, da ipak zapazi glavne dijelove i želi izvršiti dužnost sv. Mise.
   To je korisno, jer izvršava svoju nedjeljnu dužnost, ali i to je još dugočasno, jer se većinom osjeća kao ptica u kavezu; on je tu, a misli mu lutaju kojekuda ...
3. Prisustvovati zajednički moleći, odgovarajući svećeniku, pjevajući u duhu dijelova sv. Mise!
   To je aktivno, korisno sudjelovanje, nije dosadno, nego je vrijeme upravo prekratko, jer je dobro zaposlen ...
4. Može netko prisustvovati tako da pod Misom primi i sv. Pričest, s dobrom pripravom i zahvalom.
   To je najbolje, najaktivnije, najplodonosnije i najpobudnije za prisutne, a zapravo i najnormalnije za kršćanina, koji ima živu vjeru.

Kod sv. Mise zadušnice † Johna Kennedya pričestila se njegova žena, njegova majka, dva njegova brata i mnogo drugih uglednih osoba, među kojima je bio Charles de Gaulle, predsjednik francuske vlade Pompidou, belgijski kralj Baudouin itd.

Gdje si ti brate? Kako se osjećaš kod sv. Mise? Kao stranac ili domaći? Budi sasvim domaći, osjećaj se kao u rodnoj kući!

ZAŠTO IH NEMA K sv. MISI — IZGOVORI

— **Nemam vremena**

Od svih dužnosti ipak je prvotna slaviti Boga i spasiti dušu! Jest i jest!

Konačno računaj:

Sedmica ima 168 sati, Sv. Misa traje, recimo jedan sat. Ima i kraćih! — Dakle niti 1 posto vremena! Pa, ako je to previše za Boga i dušu, onda zar još uopće možemo kršćanski razgovarati o najvažnijim pitanjima?!

— Misa je dosadna, dugočasna ...

Da, samo onda ako je ne poznajemo! Prouči sv. Misu, nabavi dobar priručnik, prati iz njega, sudjeluj, i neće ti biti dosadno.

— Kritika? Javno mišljenje?

Budi hrabar! Slijedi svoju savjest, a ne slušaj došaptavanje drugih. Kako to, da se bojiš kritike ljudi, a ne bojiš se kritike Božje? Zar ćeš konačno polagati račun o životu ljudima ili Bogu? Slobodan si, slijedi svoje uvjerenje!

Jedan francuski pukovnik dobio je poziv od generalstaba da javi oficire iz svoje jedinice koji nedjeljom polaze javno k sv. Misi. Taj pukovnik je odgovorio: »To je istina da neki polaze nedjeljom k sv. Misi, ali ja ne znam, koji su, jer se nalazim u crkvi pred njima, na čelu«. — Samostalnost i odlučnost!

— Nemamo prikladne odjeće! Nemamo nove odjeće!

Ako imaš toliko i takove odjeće da nije u opasnosti tvoje zdravlje, za drugo previše ne pitaj. U crkvu se ne ide na oglede, nego na molitvu. A sve se bojim da bi ta molitva uvijek u novim i novim odjelima mogla biti veoma slaba. — Ne daj nam Bože pretjeranosti u odjeći! NIJE VRIJEDNOST ČOVJEKA U TOM TEKSTILU KOJI NA SEBI NOSI, NEGO U NJEGOVIM VRLINAMA. Istinski veliki ljudi veoma su jednostavni u odjeći. Neke djevojke znadu da su mladićima draže istinske kreposti nego li elegantna haljina. Živi se od dobrote, a ne od mode. — Nosi i kroz godine isto odijelo, ako je uredno, i što to smeta?! — Poniznost, poklon Bogu, koji iskazujemo kod sv. Mise, daleko bolje pristaje u jednostavnoj odjeći nego u pretjeranostima!

— Budimo jednostavni, jednostavni — i bit ćemo po-

božniji, i bit ćemo ekonomski jači, i bit ćemo sretniji!

I vi, koji možete mnogo toga nabaviti, pokažite primjer ostalima — u jednostavnosti!

Odluka: Neću tražiti isprike!
Tražit ću načina da dospijem k sv. Misi!

Još nešto o sv. Misi

Jednako vrijedi sv. Misa poslije podne kao i ona prije podne. No, bolje je ne odgađati za zadnji čas, pogotovo ako je opasnost da bi mogla doći neka zapreka, da ne mognemo, poslije podne u crkvu.

K sv. Misi dolazi čedno odjeven! Ovo, osobito vrijedi za ženski svijet ljeti! Da ne bude sablazni! — Ne zamjeri ako te svećenik mora upozoriti na to i tražiti da se pristojnije odjeneš, pa onda dođeš!

Sv. Misa u svakoj crkvi vrijedi, ali je ipak najuputnije da svaki — po mogućnosti — bude u svojoj župnoj crkvi.

Bolje da si Ti kod jedne sv. Mise, a drugi tvoji ukućani ili prijatelji kod druge, nego da si Ti kod dviju sv. Misa, a tvoji bližnji ni kod jedne.

Kad si u crkvi, odbaci sve svjetovne brige. Reci anđelima neka se oni brinu za kuću i poslove, a Ti se sasvim predaj molitvi.

Bio svećenik star ili mlad, krepostan ili ne, sv. Misa uvijek vrijedi i donosi svoje učinke.

Ne zakašnjavaj na sv. Misu. I na vlak polaziš u određeno vrijeme! Radije par minuta ranije, nego minutu kasnije! Dobro je da se prije Mise malo sabereš, a to ne možeš ako zakašnjavaš.

Ako ne možeš klečati — slobodno neprestano pod Misom sjedi! Zauzmi mjesto koje je slobodno. Ako netko drugi sjedi na mjestu na kojem Ti običavaš, ostavi ga na miru, Ti potraži drugo mjesto. Svi smo ravnopravni, a prednost onima koji su slabiji i po tom potrebniji!

Dolazeći u crkvu nemoj nikoga pozdravljati od prisutnih vjernika, pa niti sa kršćanskim pozdravom, jer da se svi počnemo pozdravljati, kako bi to izgledalo? Tko bi molio?

Kod sv. Mise, pogotovo tihe, nemoj glasno šaptati svoje molitve. Svladaj se! Neka i drugi imaju nešto mira za svoju pobožnost!

Neka vam je u crkvi drago kao u vlastitom domu!

POSLJEDICE ako zapuštaš sv. Misu...

— Osobno griješiš! Koliko propuštenih sv. Misa nedjeljama i blagdanima — toliko teških grijeha!

— Tvoja vjera slabi i sve više slabi, to je opasnost, da je sasvim izgubiš!

— Tvoje kršćanstvo bez nedjeljne Mise jest skroz nedosljedno. Kažeš da vjeruješ u Krista, a k Njemu, koji nam dolazi u sv. Misi, ti ne dolaziš.

— Daješ sablazan u svojoj kući. Kako ćeš očekivati da će tvoja djeca polaziti sv. Misu ako ti sam ne polaziš?!

— Potkopavaš vjeru u svojoj sredini, više nego oni koji je napadaju, jer — tvoj izostanak potkrepljuje, utvrđuje one, koji ne idu i navodi i druge koji još idu da prestanu polaziti.

— E pa dobro, ako svi počnu tako kao ti onda više uopće ne bi bilo ni jedne duše u crkvi , onda više ne bi trebalo zvona, onda ne treba ni svećenika — pa onda molim te, što bi još ostalo od vjere, za koju veliš da je držiš?

Riječ Tebi, koji ne dolaziš k sv . Misi nikada!

Kažeš da si kršćanin!

Na Misu nikako ne dolaziš? — Pa kako to?

Bez mise nema KRŠĆANSTVA! Možda Te smetaju neke okolnosti ili neke nejasnoće! Povjeri ih onome koji Ti može na njih odgovoriti! — Razmisli o toj knjizi, koju si pročitao. Sjeti se spomenutih imena, ljudi, njihovih spoznaja ... Nije ni Tebi zabranjeno da počneš poput dra Jugea i dr.

Ako Misu dobro upoznaš i počneš pohađati, otvorit će ti se vidici nove sreće i mari! Hoće! Hoće!

...ako redovno polaziš sv. Misu

Tvoja je savjest, barem s ovog vidika, čista u redu. Izvršio si nedjeljnu dužnost.

— Uvijek dobivaš duhovni kapital kod sv. Mise, uvijek neko dobro sjeme padne na tvoju dušu. Tvoja vjera postaje jača, tvoje kršćanstvo ima dosljedniji izgled.

— Izvršuješ socijalnu dužnost zajedničkog slavljenja Boga, zajedničke molitve.

— Tu osjećaš svoju ljudsku slabost, ali isto tako i ljudsku veličinu koju imamo po Bogu.

— Daješ dobar primjer i poticaj onima koji dolaze, da i dalje dolaze, a onima koji ne dolaze daješ poticaj da počnu dolaziti.

— Učvršćuješ vjeru u dušama onih s kojima si povezan u životu.

— Kod sv. Mise dobivaš Božje milosti, pomoć za naše kršćansko posvećenje i spasenje, a također moliš za duše svojih pokojnika.

Riječ Tebi, koji dolaziš veoma rijetko!

Ako dolaziš sv. Misi samo na velike godove i na najveće blagdane, svega par puta u godini, ne mogu Ti reći: Tako je pravo! Tako nastavi! — jer zapovijed traži SVAKE NEDJELJE I BLAGDANA!

Kad polaziš ipak nekada u crkvu, znači da vjeruješ, da si kršćanin. Pa budi onda u tome dosljedan: KRŠĆANIN SAM I MOJA NEDJELJA MORA BITI KRŠĆANSKA! A nema kršćanske nedjelje bez sv. Mise. Dakle, svake nedjelje sv. Misa.

DILJEM SVIJETA

Što misle o sv. Misi? Kako se odnose prema nedjeljnoj dužnosti? — Evo nekoliko sličica!

■

U Americi (USA) 90 posto vjernika ispunjava dužnost sudjelovanja kod sv. Mise nedjeljom. U South Bendu sveučilištarci sveučilišta Notre Dame ne samo da u tisućama pribivaju sv. Misi, nego ih 2.000 — 2.500 prima sv. Pričest. Svake nedjelje!

■

Liječnik svjetskog glasa dr. Barsony reče: »Proputovao sam četavu Europu i dio Afrike, ali se ne sjećam ni jedne nedjelje u životu a da nisam prisustvovao sv. Misi«.

■

7. travnja 1964. u golemoj katedrali francuskog grada Amiensa skupilo se 2.000 sveučilišnih nastavnika i profesora. U odličnu kršćanskom raspoloženju svi su pribivali sv. Misi i primili sv. Pričest.

■

Veliki državnik sv. Toma Morous svaki dan je slušao sv. Misu. Sam bi rekao: »Prvi sat dana je za moga nebeskoga Kralja, ostali su za moga zemaljskog kralja.« Često je i ministrirao kod sv. Mise, smatrajući to svojom čašću.

■

U Engleskoj broje katolike po tom, koji dolaze nedjeljom sv. Misi. Takovih ima oko 3 milijuna. Svega za nekoliko hiljada manje nego po maticama. Znači, gotovo svi vrše svoju nedjeljnu dužnost.

■

Paul Claudel, dugogodišnji diplomatski predstavnik Francuske, ali i najveći ili barem među najvećim književnicima XX stoljeća, pribivao bi redovno svakim danom sv. Misi, s misalom u ruci, pa čak i ministrirajući svećeniku.

■

Pokojni John Kennedy predsjednik USA nije izostavljao nedjeljne sv Mise i usred najveće državničke aktivnosti. Kad je na pr. došao u službeni posjet Kölnu prvo je bilo da sudjeluje kod sv. Mise. Često i sv. Pričest pod sv. Misom!

Učenjak Aleksander Volta svaki dan je također pribivao sv. Misi.

■

Nekoć gordi Napoleon, našao se u zatočeništvu na pustom otoku sv. Helene. Stalno odatle slao pisma, u kojima je molio Papu, pa Engleze, da mu pošalju jednog svećenika. Napokon stigne brod, iz kojeg izađoše dva svećenika. Čim ih je ugledao, Napoleon izda naređenje svom pratiocu generalu Monthalonu: — Neka se smjesta spremi sve da sutra mognemo imati sv. Misu.

— Zašto bismo tako žurili? — priupitao je general.

— Šta? — iznenadio se Napoleon zbog tog pitanja. Tako dugo morao sam se odreći velike sreće da imadem sv. Misu. Sad kad je mogu ponovo imati zar dajc ne uživam?

■

Na raskršćima u Francuskoj podignute su table s rasporedom nedjeljnih sv. Misa u obližnjim mjestima. Tako će se putnici — turisti moći orijentirati i lakše izvršiti dužnost nedjeljne sv. Mise. Susretljivo i snalažljivo!

■

Početkom svibnja svake godine hodočasti srancuska sveučilišna mladež u Chartreuse Marijino prošteniste. Polazi ih nekoliko desetaka tisuća. Dobrim dijelom pješice i do 90 km. Svi sudjeluju kod sv. Mise i primaju sv. Pričest koju dijeli četrdesetak svećenika, praćeni od četrdeset studenata-ministrantima u bijelim albama.

■

Ne bismo svršili nabrajajući primjere pojedinaca i zajednice, diljem svijeta ... koji rječito govore i zovu: BRAĆO, SV. MISA JE SUNCE NAŠEGA ŽIVOTA! BRAĆO! NE OSTAVLJAJTE TO SUNCE NIKADA! BUDITE REVNI POSJETIOCI SV. MISE! Bezuvjetno barem svake nedjelje!

Riječ Tebi, koji redovno polaziš sv. Misu!

Čestitam Ti! Znam, nije lako svaki puta dospjeti, ali bez borbe nema pobjede.

Nastoj još bolje upoznati sv. Misu! Sudjeluj što aktivnije! Neka Ti Misa bude sunce života!

Tu reci svoj proživljeni poklon, zahvalu, pokajanje, prošnju! Bogu svome!

Razmišljaj o dijelovima sv. Mise, saberi se prije sv. Mise, da Ti ne prođe sve u naviku, već da budeš uvijek duhom svjež i mlad u sudjelovanju pri ovoj novozavjetnoj žrtvi.

Budi i apostol sv. Mise!

Smjer naše pobožnosti kod sv. MISE

Na početku se sjeti zašto si došao! Saberi se, pobudi dobru nakanu da želiš pribivati sv. Misi!

Ako je Misa tiha, najbolje moli iz svog molitvenika redom dijelove, kako slijede...

Ako svi zajedno mole i pjevaju, onda tako i Ti!

PREDMISA

1. U prvom dijelu **Mi govorimo Bogu**

— skruši se, pokaj se (pristupne molitve)

— Moli Božju pomoć: Gospodine smiluj se... (Kirie eleison)

— Klanjaj se Bogu, zahvaljuj, slavi Ga. (Gloria, Slava)

2. U dru-gom dijelu **Bog govori nama**

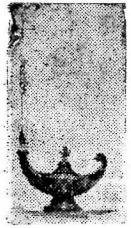

— Slušaj, razmišljaj o riječi koju Ti Bog upravlja preko poslanice, Evanđelja, propovijedi. Za to vrijeme nemoj moliti usmenih molitava.

— Moli odlučni VJERUJEM, kad svećenik moli Credo.

MISA VJERNIH

I. Prikazanje

— Prikaži se sasvim svome Bogu, svoje brige, svoje nakane, svoja dobra djela...

— Prikaži mu svoj razum, da ga ispuni svojim mislima.

— Prikaži mu svoje srce, da ga ispuni svojom ljubavlju.

— Prikaži mu svoju volju, da je ispuni svojom snagom.

Proživljuj to, da se sasvim po-

2. Pretvorba i podizanje (Kanon Mise)

vjeriš Bogu, u najvećem pouzdanju.

— Moli za sve žive, osobito za najpotrebnije.

— za podizanje pokloni se u duši Gospodinu (»Gospodine moj i Bože moj«).

Kruh je pretvoren u sveto Tijelo, vino u svetu Krv Isusovu! I Ti moraš postati sve sličniji Kristu.

— Sjeti se potom Isusove muke, smrti, uskrsnuća uzašašća...

— Moli za mrtve.

— Moli sabrano Očenaš, pa Jaganjče Božji...

— Moli pripravne molitve za sv. Pričest.

3. Sv. Pričest

— Sv. Pričest znači biti zajedno s Kristom. Nek Te Krist sve više prožima, da ispunjavaš što vjernije Njegovu Božansku volju.

— Iza sv. Pričesti utoni u molitvu. Ne odlazi odmah iz crkve. Imaš za što reći poklon i hvalu! Imaš za što moliti: za potrebe svoje duše, za potrebe tvojih najbližih, za cijelu Crkvu, za cijeli svijet.

Nikada i nikoga nemoj u crkvi kritičkim okom promatrati i kritizirati! Tu mora vladati ljubav Kristova, koja sve voli i pomaže, a ne kritizira! — Velika susretljivost i diskretnost neka se očituje kod svih prisutnih!

Obnovimo svetkovanje nedjelje i blagdana sa: — sv. Misom i sa počinkom!

To će biti i obnova naših obitelji!

Kršćanske nedjelje jesu zalog kršćanskog života i spasenja!

A sada razmisli: što ćeš učiniti da Tvoja nedjelja bude još više kršćanska? I što ćeš učiniti da i u Tvojoj obitelji i u Tvojoj župi nedjelja dobije svoje pravo značenje?

Provest ćeš toliko koliko budeš odlučno htio!

Isplati se za ovo žrtvovati; jer:

KAKOVA NEDJELJA — TAKOVA SMRT — TAKOVA VJEČNOST!

Drži se energično načela:

Moj radni dan mora biti - RADNI DAN

Moja nedjelja mora biti - NEDJELJA